WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Please contact us in Welsh or English.

Cysylltwch â ni'n Gymraeg neu'n Saesneg.

Y Cynghorydd Merrick LL Davies
Cadeirydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Ffordd Salesbury
Parc Busnes Llanelwy
Llanelwy
Sir Ddinbych
LL17 0JJ

Cyfeirnod: 1107A2019-20
Dyddiad cyhoeddi: 25 Mawrth 2019

Annwyl Gynghorydd Davies,

Llythyr Archwilio Blynyddol – Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru 2017-18

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi'r negeseuon allweddol a gyfyd o fy nghyfrifoldebau statudol o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a fy nghyfrifoldebau adrodd o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â'i gyfrifoldebau o ran adrodd ariannol a defnyddio adnoddau

Cyfrifoldeb Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yw:

- rhoi systemau rheoli ar waith i sicrhau rheoleidd-dra a chyfreithlondeb trafodiadau a sicrhau bod ei asedau yn ddiogel;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir;
- paratoi datganiad o gyfrifon yn unol â gofynion perthnasol; a
- sefydlu trefniadau priodol i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ei ddefnydd o adnoddau, ac adolygu hyn yn gyson.

Mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn ei gwneud yn ofynnol imi:

- roi barn archwilio ar y datganiadau cyfrifyddu;
- adolygu trefniadau'r Awdurdod i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ei ddefnydd o adnoddau; a
- chyflwyno tystysgrif yn cadarnhau fy mod i wedi cwblhau'r archwiliad o'r cyfrifon.

Mae awdurdodau lleol yng Nghymru yn paratoi eu datganiadau cyfrifyddu yn unol â gofynion Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r Cod hwn wedi'i seilio ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Ar 21 Medi 2018 cyflwynais:

- farn archwilio ddiamod ar ddatganiadau cyfrifyddu 2017-18 Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân; a
- barn archwilio ddiamod ar ddatganiadau cyfrifyddu 2017-18 yr Awdurdod.

Mae fy adroddiad archwilio i'w weld ar dudalennau 9 i 11 o'r Datganiad o Gyfrifon sydd wedi'i archwilio[1]. Cyn imi ardystio datganiadau cyfrifyddu 2017-18, adroddwyd y materion allweddol a oedd yn deillio o fy archwiliad i aelodau'r Awdurdod yn fy Adroddiad o'r Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol ar 17 Medi 2018[2]. Yn ogystal ag adrodd fy mwriad i gyflwyno barn ddiamod a nodi'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol, adroddais hefyd ar un mater sylweddol yn ymwneud ag anghyfreithlondeb posibl taliadau a wnaed o dan gynllun pensiwn y diffoddwyr tân a oedd yn fy atal rhag cau'r archwiliad.

Ar 17 Rhagfyr 2018, cymeradwyodd Aelodau'r Awdurdod y cynigion i ddatrys y mater yn ymwneud â chynllun pensiwn y diffoddwyr tân ac rwyf wedi cael y ddogfennaeth a oedd yn eisiau erbyn hyn. Rwy'n fodlon ar ddull yr Awdurdod ac ar 19 Mawrth 2019 ail-ardystiais fy marn archwilio, gan gynnwys hefyd dystysgrif yn cadarnhau bod yr archwiliad o ddatganiadau cyfrifyddu 2017-18 yn gyflawn.

Rwy'n fodlon yr oedd gan yr Awdurdod drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau

Mae fy ystyriaeth o drefniadau'r Awdurdod i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wedi'i seilio ar y gwaith archwilio a wnaed ar y datganiadau cyfrifyddu, yn ogystal â dibynnu ar y gwaith a wnaed o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009. Ers cyflwyno fy Llythyr Archwilio Blynyddol 2016-17 ym mis Tachwedd 2017, rwyf wedi cyflwyno fy Adroddiad Gwella Blynyddol 2017-18 o dan y Mesur.[3]

Ar sail canlyniadau fy ngwaith, rwy'n fodlon yr oedd gan yr Awdurdod drefniadau priodol ar waith i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ei ddefnydd o adnoddau yn 2017-18.

---

[1] http://www.nwales-fireservice.org.uk/media/338366/v-fire-cs-liasonoff-fa-meetings-full-fire-authority-meetings-2018-170918-pdf-8i-datganiad-o-gyfrifon-a-datganiad-llywodraethu.pdf

[2] http://www.nwales-fireservice.org.uk/media/338367/v-fire-cs-liasonoff-fa-meetings-full-fire-authority-meetings-2018-170918-pdf-8ii-archwiliad-o-ddatganiadau-ariannol.pdf

[3] http://www.archwilio.cymru/cy/system/files/publications/nwfra_air_welsh.pdf

Y ffi archwilio ariannol derfynol ar gyfer 2017 yw £55,050, sef £10,050 yn fwy na'r amcangyfrif a roddais i chi yn fy Nghynllun Archwilio 2018. Mae'r ffi derfynol yn cynnwys £7,000 ychwanegol oherwydd bu'n rhaid i mi wneud llawer o waith ychwanegol o ganlyniad i'r materion a nodwyd yn ystod yr archwiliad ac a adroddwyd i'r Awdurdod ar 17 Medi 2018. Yn ogystal â hyn, ceir ffioedd cyfreithiol o £3,050[4], sef cyfran un rhan o dair yr Awdurdod o'r costau cyfreithiol allanol (caiff y cyfrannau eraill eu codi ar Awdurdodau Tân De Cymru a Chanolbarth a Gorllewin Cymru) a ysgwyddwyd wrth gael cyngor cyfreithiol ar faterion yn ymwneud â Chronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân.

Yn gywir,

Mark Jones
Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

cc. Simon Smith, Prif Swyddog Tân
Ken Finch, Swyddog Adran 151
Helen MacArthur, Prif Swyddog Cynorthwyol

[4] Codir TAW ar y ffioedd cyfreithiol, sydd wedi'i gynnwys yn y £3,050.